

- Meditatie
- Ambtelijke praktijk
- Bijbelstudie
- Kerkelijk actueel
- Boekbespreking

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

Uw bewaarder

*'Zie, de
Bewaarder
Israëls zal niet
sluimeren, nog
slapen'
Psalm 121:4*

*Wij allen zijn
op reis. Er is
geen enkele
uitzondering.
En onze reis
is niet zonder
gevaar.*

Het zitten in een trein zonder bestuurder is een riskante onderneming. Stelt u zich voor, u zit in de trein en deze stopt. U ziet dat de bestuurder uitstapt en dat de trein zich in beweging zet en zonder bestuurder verder rijdt. Ik denk dat er een paniekstemming zal komen en dat is begrijpelijk, want iedereen is in doodsgevaar. Er is geen wakend oog meer dat een onveilig sein ziet, dat de voortrazende trein afhoudt van een verkeerd spoor. Wat een vrees en ontzetting voor allen die in de trein zitten!

In Psalm 121 is iemand aan het woord die als het ware op reis is in een trein zonder bestuurder. Zijn reis is vol gevaren en hij weet dat. Immers, hij spreekt van het wankelen van de voeten. Hij heeft het over duisternis van de nacht. Hij noemt de hitte van de dag. Hij denkt aan alle kwaad dat ziel en leven bedreigt. Hij somt al die gevaren op. Hij sluit zijn ogen er niet voor. Hij is zich al die gevaren bewust. Bovendien, al die gevaren zijn voor hem doodsgevaren. Hij is niet in staat zichzelf te helpen. Hij kan zelf geen bestuurder zijn. Vandaar de vraag aan het begin van zijn lied: 'Vanwaar zal mijn hulp komen?' Wij allen zijn op reis. Er is geen enkele uitzondering. En onze reis is niet zonder gevaar. Daar is de wereld die ten verderve wil voeren. Daar is de satan die tracht dodelijk te doen verongelukken. Daar is om ons en in ons zonde die de dood baart. Werkelijk dus doodsgevaren. Velen zijn er zich niet van bewust dat zij zitten in een trein zonder bestuurder, zonder iemand die leidt, waakt en bewaart. Men reist

rustig verder alsof er geen doodsgevaar dreigt. Velen zijn er ook die zich wel bewust zijn van de gevaren, maar zij kunnen zichzelf helpen. Zij zijn zelf op de bestuurdersplaats gaan zitten. Zij kennen hun eigen zwakheid en hulpeloosheid niet. Zij overschatten zichzelf. Laat dit toch ook uw vraag zijn en juist nu aan het begin van het nieuwe jaar. 'Vanwaar zal mijn hulp komen?' Op die vraag krijgt de dichter antwoord. Niet van de mens. Doch van God, Die hemel en aarde gemaakt heeft. Dat is van de Almachtige, van Hem, Die staat boven alle macht en kracht. Die waarlijk kan bewaren temidden van de doodsgevaren. Die de enige goede Bestuurder is.

De dichter krijgt antwoord van die God, Die Heere is, Die in Christus Jezus Heere is, de God van de toezegging. Die heeft toegezegd: 'wie Mij aanroept in de nood, vindt Mijn gunst oneindig groot'. Deze God en Heere geeft als antwoord op de vraag: 'Vanwaar zal mijn hulp komen?'. 'Zie!' Dat woordje wil zeggen: 'Let er toch op, denk er toch aan!' Hij weet dat er vreesachtigen zijn. Zij namelijk die gekweld worden door duizend vreesen en duizend doden en duizend zorgen. Zij die de gevaren en listen van de satan kennen. De verlokkingen van de wereld en de verzoeking van de zonde. De kracht van het boosaardige vlees en de sterkte van de boezemzonde. Het is goed om dat te zien. Het is goed als de ogen daarvoor geopend worden. Het is goed om de gevaren te zien als doodsgevaren. Maar de Heere roept nu ook op om iets anders te zien. Hij wil dat

u niet slechts ziet op al die gevaren, op al die moeite, op al die zorgen en vrees.

De Heere zegt: 'Zie, de Bewaarder Israëls zal niet sluimeren, noch slapen'. Is dat niet rijk? Gaat u voort in vrees, dan doet u Hem tekort. Dan is er ongeloof en dat is wantrouwen. Daarom dat woordje 'zie'. Ik moet leren op Hem te zien. 'D' ogen houdt mijn stil gemoed, opwaarts om op God te letten.' Dat is het geloof dat de Heilige Geest werkt. Hij leert om te leven door geloof. Nee, dat is niet de doodsgevaren gering achten, kleineren. Dat is van de doodsgevaren afzien en opzien tot Hem, Die het al bestuurt. Hij maakt Zichzelf bekend als de Bewaarder Israëls, Die niet sluimert, noch zal slapen. Menselijke ogen kunnen door vermoeidheid toevallen. Gods ogen nooit. Zijn ogen zijn dag en nacht open. Gewis, zou dat er niet zo zijn, er zou niemand zalig worden. God is de Bewaarder Israëls. Hij is de Bewaarder van Zijn volk. Dat is van dat volk dat het heeft geleerd zichzelf niet te kunnen helpen. Rijk is de troost voor dat volk. Hij is de Bewaarder. Hij zal uw voet niet laten wankelen. Hij is uw Schaduw aan uw rechterhand. De zon zal u des daags niet steken. Noch de maan des nachts. Hij zal u bewaren van alle kwaad, uw ziel zal Hij bewaren. Hij zal uw uitgang en uw ingang bewaren van nu aan tot in eeuwigheid. Dat is de troost voor dat volk. Uw Bewaarder, Die zal niet sluimeren, noch slapen! Zijn ogen zijn altijd open! Hij bestuurt, Hij leidt, Hij bewaart.

P. van Zonneveld

Er toch bij! Jakobus 1:1a

De kritiek die men had op de brief werd veroorzaakt door het feit dat er weinig of niets van Christus te vinden was.

Elke Bijbel of Bijbeltje heeft een inhoudsopgave. Wanneer we die nagaan dan treffen we 66 boeken aan, verdeeld in Oud en Nieuw Testament. Tot het Nieuwe Testament behoren de brieven van Paulus en de algemene brieven. De benaming 'algemeen' is gekozen omdat ze voor meerderen en niet voor een gemeente bestemd zijn. De brief van Jakobus behoort daartoe.

Canoniek

Nu zijn er omtrent deze brief veel vragen geweest en nog zijn die niet geheel verdwenen. De kerkgeschiedenis wijst zelfs op momenten van strijd. Het ging over de zaak: behoort de brief wel tot de canon.

De gedachten waren verschillend. De kritiek die men had op de brief werd veroorzaakt door het feit dat er weinig of niets van Christus te vinden was. Zodat zelfs achter de authenticiteit een vraagteken werd geplaatst. De kerkvaders Hieronymus en Eusebius wijzen erop, alhoewel de Jakobusbrief door hen werd aanvaard. De brief werd als canoniek gezien. In de tijd van de Reformatie kwam de brief ook op tafel. Luther vergeleek de brief met stro. Vandaar zijn uitspraak een brief van stro. Aan de krasse uitspraken van Luther over de schrijver Jakobus gaan we voorbij. Toch kan gezegd worden dat Luther de brief van Jakobus niet heeft geschrapt van de canonlijst.

Hij heeft zelfs in zijn geschriften diverse teksten uit de Jakobusbrief als gezaghebbend aangehaald. Het woord 'stro' verdween als stro voor de wind. De reformator Calvijn was in zijn uitspraak zeer positief toen het ging over de Jakobusbrief. Hij zei: ik neem hem gaarne en zonder bezwaren aan, daar ik geen enkele reden zie om hem te verwerpen. De brief bevat zelfs velerlei onderricht waarvan het nut voor heel het christelijke leven duidelijk is. Wat Kohlbrugge geschreven heeft mag niet verzwegen worden. Hij noemt de brief een gouden kleinood. Het merg en pit van deze brief is zoet, liefelijk, over schoon, vrede, troost en versterking gevende. In mijn jeugd heb ik zeer veel troost, waarschuwing en lering uit deze brief ontvangen, zodat ik gerust kan zeggen dat meest alles wat ik later aan de gemeente Gods heb mogen meedelen daarop berust en daaruit is voortgekomen. Wij kunnen de Jakobusbrief niet missen. De goedertieren Heere wist het. Daarom gaf hij de brief een plaats in de canon. Hij zorgde ervoor.

Geen tegenstelling

Wanneer we nu nagaan de Romeinenbrief en de brief van Jakobus, dan bemerken we geen tegenstelling maar we worden gewezen op twee zaken die wel onderscheiden zijn, maar bij elkaar behoren. Geen van beide mag ontbreken. Paulus stelt in de Romeinenbrief de rechtvaardiging van de goddeloze door het geloof zonder de werken der wet. Jakobus legt in zijn brief het accent op het feit dat het geloof zonder de werken een dood geloof is. Beide, zowel Paulus als Jakobus, bewijzen het met gegevens uit de praktijk. Ze vullen elkaar aan in onderwijs voor prediking en pastoraat en voor het persoonlijk geloofsleven. In prediking moet naar gelang de tekst het vraagt recht gedaan worden aan deze zaak: geen rechtvaar-

Van de Redactie

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een meditatie opgenomen van ds. P. van Zonneveld over Psalm 121:4 "Uw Bewaarder". Ds. M.C. Tanis begint te schrijven over de brief van Jakobus (1:1a) "Er toch bij". Ds. P. Roos schrijft een artikel over de komende generale synode. Ds. P. den Butter schrijft een tweede artikel over koning Joas. Ds. K. Hoefnagel schrijft opnieuw over de diaken. Onder de rubriek 'Sprekend verleden' treft u een vijfde en laatste bijdrage aan over een preek "Jezus maakt de dode uitverkorene levend" van Eduard Meiners.

Ontmoetingsdag

We geven u nogmaals de datum door van de komende ontmoetingsdag: zaterdag 18 september D.V. op Urk, Eben-Haëzerkerk, Almerelaan 1b. De morgensamenkomst begint om half 11 en de middagsamenkomst om 2 uur. Thema van die dag is "volharding". Sprekers: ds. C.P. de Boer 'volharden in de leer der apostelen', ds. L.W. van der Meij 'volharden in de gemeenschap', ds. K. Hoefnagel 'volharden in de breking des broods' en ds. B.L.C. Aarnoudse 'volharden in de gebeden'.

Gent

D.V. Zaterdag 4 september zal evangelist H. Bor afscheid nemen en evangelist D. van Luttikhuisen intrede doen. Ds. K. Visser hoopt 's morgens en 's middags een inleidend woord te spreken. 's Middags hoopt ds. A. Brugge een slotwoord te spreken. De morgensamenkomst begint om 10.30 uur en de middagsamenkomst om 14.00 uur. Plaats: Chr. Geref. Kerk, Voordijk 252, Barendrecht.

Verschijning volgende nr.

In verband met de vakantietijd zal het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 9 september te verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 26 augustus!! (in verband met mijn afwezigheid de week daarop).

AvH

diging zonder heiliging en geen heiliging zonder rechtvaardiging. Als ook de leiding tot Christus en het leven uit Christus mogen in prediking en pastoraat niet ontbreken. Er wordt wat gevraagd van een predikant. Vandaar dat het onderzoek van de Schrift tot zegen van de gemeente, veel moet leiden tot gebed. De tekstkeuze is daar ook bij betrokken. Leeft het? Heere, wijs mij waarover ik moet preken en leer mij preken. Met studie en gave zijn we niet klaar. De werkzaamheden van personen uit de kerkhistorie mogen ons niet vreemd zijn tot persoonlijke beleving.

De persoon Jakobus

Wanneer het gaat over de briefschrijver Jakobus dan weten we uit de evangeliën en het boek Handelingen tot welke familie hij behoorde en welk een plaats hij had in de kerk van de eerste tijd. Op die gegevens komt het aan. Anders zouden wij niet weten wie hij was en geworden is. Hij behoorde tot het gezin van Jozef en Maria, zodat ook hij genoemd werd een broeder van Jezus. Na de geboorte van Jezus vermeldt de evangelist Lukas in Lukas 2:7a 'En zij baarde haar eerstgeboren zoon.' Die benaming wijst op meerdere kinderen. Na het huwelijk van Jozef en Maria zijn die er gekomen. De gezinsverhouding van Jezus met het gezinsleven bevestigt wat er van Hem staat geschreven. Hij is de mensen in alles gelijk geworden uitgenomen de zonde. Johannes de Doper leefde vele jaren in de eenzaamheid. Jezus Christus dertig jaar in gezinsverband. Heeft het ons iets te zeggen? Betekent het veel voor ons? Naar Zijn menselijke natuur had Jezus dus familie. Hoe treffend was het voor Hem wat geschreven staat in Johannes 5:7 'zijn broeders geloofden niet in Hem.' Door het werk van de Heilige Geest werd het anders. In de voorbereidingstijd van Pinksteren waren alle broeders aanwezig. Dus ook Jakobus. Het leven met Gods kerk werd ook zijn leven. In die kerk heeft Jakobus een belangrijke plaats ingenomen (Hand. 15). De kerkvader Eusebius vermeldt dat Jakobus als

martelaar is gestorven. Hij moet van de tempeltinnen geworpen zijn en daarna gestenigd. Diezelfde kerkvader geeft nog een rijk getuigenis van hem. In zijn dagen stond Jakobus bekend als Jakobus de rechtvaardige. Een heilig mens. Een bidder voor zijn volk. Zijn knieën, waarop hij neerknielde, waren vereelt geworden als die van een kameel.

Aanhef

Wanneer we nu de aanhef van de brief nagaan, dan noemt Jakobus zijn naam. Dit was gebruikelijk in die tijd, zoals we ook zien bij Paulus. Wat erbij wordt vermeld is opvallend. Jakobus wijst erop dat hij een dienstknecht is van God en Jezus Christus. Is het familieverband met Jezus en de plaats in de gemeente onbelangrijk? Beslist niet. Het wijzen daarop zou kunnen leiden tot ik – gerichtheid. Dat op zich is de mens niet vreemd. Ook de ambtsdrager niet. Zelfkennis en zelfwegcijfering zijn nodig. Zij komen er als genade werkt en doorwerkt. Jakobus was een slaaf geworden. Hij was het niet. Hij was naar het vlees nauw verbonden aan Jezus, maar was niet innerlijk verbonden aan Jezus. Jakobus was door Jezus overwonnen en één met Hem geworden. Hij werd een dienst-

knecht van Jezus Christus de Heere. De drie namen die hij noemt spreken van de Middelaar en heel Zijn werk. In de dienst van zulk een Jezus Christus de Heere stond Jakobus. Maar er is nog meer. Hij is in de eerste plaats dienstknecht van God. De Oorsprong van alles. De Uitdenker en Schenker van alle heil. In de tweede plaats van Jezus Christus de Heere. Nu kan Jakobus zeggen dat hij in beider dienst staat. Hij moet doorgeven wat zij Hem opgedragen hebben. De brief is daarom met goddelijk gezag bekleed. De hoorders, de lezers, dienen daarvan doordrongen te zijn. De Heere spreekt. Hij deed dat toen. Hij doet het nu. Vandaar dat de Heere ook nu zegt: luistert naar Mijn woorden, neemt ze ter harte.

M.C. Tanis

"Het is waarlijk niet gewenst, om iemand bij het schreien van de eerste de beste traan, maar dadelijk de handen zegenend op te leggen. Trouwens, dit laten de ware bedroefden zich zo maar niet welgevallen."

G. Wisse, *De droefheid naar God*

Bijbelstudie

JOAS - 2

2 Koningen 11:5-16;

2 Kronieken 23:4-15

Jojada heeft alles goed voorbereid. De plannen die hij gemaakt heeft, zijn zeer gedetailleerd en wel doordacht. Die gaat hij nu met alle betrokkenen bespreken. Uit alles blijkt dat Jojada niet zomaar een wilde revolutie wil beginnen. Nee, alles moet volgens de regels van Israëls grondwet gaan, overeenkomstig de wil des Heeren.

Het plan besproken en uitgevoerd

Om dit te bereiken maakt Jojada gebruik van zowel de militaire macht als de geestelijke leiders. Het leger, en daarvan met name

de lijfwacht die dienst doet bij het paleis en de vlak naast het paleis gelegen tempel, moet de koning beschermen en de priesters en Levieten krijgen tot taak voor de veiligheid van de tempel te zorgen. Jojada verzekert zich van de medewerking van het optimale aantal medewerkers. Daarom zullen de plannen uitgevoerd moeten worden op het meest geschikte ogenblik. Dat is bij de wisseling van de wacht. Als de dienstdoende priesters en Levieten hun taak volbracht hebben en gereed staan om die taak over te dragen aan de volgende lichter en als iets dergelijks gebeurt bij de militairen. Zij wier taak erop zit moeten evenwel beschikbaar blijven om samen met hun opvolgers dienstbaar te zijn.

De gezinsverhouding van Jezus met het gezinsleven bevestigt wat er van Hem staat geschreven.

*Is het niet
ontroerend
om te zien
hoe zo'n
kleine jongen
tot koning
aangesteld
wordt? En nee,
het is geen
spel. Het is
echt. Het is
volop ernst.*

Op deze manier zal er natuurlijk geen argwaan kunnen ontstaan als er meer manschappen op de been zijn dan op andere momenten. En argwaan moet uiteraard zoveel mogelijk vermeden worden. Zo krijgt ieder zijn taak en plaats aangewezen. Ieder weet precies wat van hem verwacht wordt. Hoewel er op deze manier heel wat mensen bij betrokken zijn blijft de zaak voor Athalia toch verborgen. Iedereen bewaart het geheim met grote zorgvuldigheid. Iedereen is ook gemotiveerd om alles tot een goed einde te brengen. Bovendien, de Heere zorgt ervoor dat Jojada's plannen kunnen worden uitgevoerd, want Jojada doet dit werk in Gods opdracht. De Heere is bezig door middel van al deze mensen Zijn raad ten uitvoer te leggen. Jojada zorgt ook voor de nodige bewapening. En als alles dan in gereedheid is gebracht breekt het ogenblik aan dat Jojada de kleine prins Joas uit zijn schuilplaats tevoorschijn haalt en hem aan iedereen die aanwezig is laat zien. Het laat zich indenken dat op dat moment iedereen ademloos toekijkt. Er zal ook best de nodige ontroering zijn. Daar staat Joas. Al de jaren die hij tot nog toe geleefd heeft, heeft hij zich schuil moeten houden. Met veel mensen zal hij niet in aanraking geweest zijn. En nu staat hij daar, slechts zeven jaar oud, temidden van een grote schare volk. Jojada en Jozabad zullen hem er op voorbereid hebben, maar evengoed kunnen we ons indenken dat hij er wat bedremmeld en onzeker bij staat. Zeker als Jojada hem de koningskroon op het hoofd zet en hem de getuigenis - Gods wetboek - in de hand geeft. Zijn zijn handen wel groot genoeg om het aan te pakken? Is het niet ontroerend om te zien hoe zo'n kleine jongen tot koning aangesteld wordt? En nee, het is geen spel. Het is echt. Het is volop ernst. Ontroerend is vooral ook dat iedereen nu kan zien dat de Heere woord houdt. Dat Hij al die tijd gezorgd heeft voor het voortbestaan van Davids huis en dat Athalia met haar goddeloze plannen niet het laatste woord heeft.

Dan breken de emoties los. Bij wie het begon is niet belangrijk, maar ineens is het zover. Iedereen breekt uit in enthousiaste jubel: De koning leve; de koning leve! De vreugde kent geen grenzen meer. Al de spanning van de laatste jaren breekt zich baan. We hebben weer een koning. Een echte koning. Een zoon van David. God heeft gedacht aan Zijn genade; Zijn trouw aan David nooit gekrenkt. Wat geeft dat een vreugde als de Heere het bewijs levert dat Hij Zijn Woord waar maakt en als zo blijkt dat we op Hem aan kunnen. Er kan twijfel geweest zijn. Ernstige twijfel. 'Zou God Zijn gena vergeten, nooit meer van ontferming weten?' Het kan bang geweest zijn als alle hoop ineens schrompelt. Maar zie nu eens: Daar staat de vervulling van Gods beloften. Daar is het bewijs dat er nooit echt reden was om te twijfelen aan Gods waarachtigheid.

Athalia's einde

Laat Athalia nu maar komen! Nu kan het lijden. Nu moet het zelfs gebeuren. In het paleis heeft ze gehoord hoe er ineens een vreugdegeroep uitbrak. Een ogenblik zal ze stijf van schrik geweest zijn, om dan onmiddellijk weer in actie te komen. Ze snelt via de gang die het paleis met de tempel verbindt - waar ze overigens nooit gebruik van maakte - naar het heiligdom en daar ziet ze het. De massa, bestaande uit soldaten en priesters en Levieten. En daar, goed beschermd, die kleine jongen. Met een koningskroon op en iets in zijn handjes. Een koning? Ja, een koning. Haar kleinzoon, door haar bij haar moordpartij kennelijk over het hoofd gezien. En ze heeft al die tijd nog wel gedacht dat ze haar zaken goed in orde had. Ineens begrijpt ze. Dat heeft die oude priester haar geleverd, Jojada. O wat haat ze die man. Maar wat kan ze doen? Bij wie zal ze hulp zoeken? In haar paniek roept ze het uit: 'Verraad, verraad'. Maar wie luistert er naar haar? Haar rijk is uit. Haar macht verdampt. In één keer. Jojada heeft voorzien dat dit zou

kunnen gebeuren en hij heeft al maatregelen genomen. De opdracht is gegeven dat Athalia gedood moet worden. Terechtgesteld. Als vijandin van de staat. Als vreemde indringer, die Gods plannen zocht te dwarsbomen. Als dienaar van de afgoden en als verleidster van het volk. Als gewelddadige moordenaar van velen uit haar eigen nageslacht. Veelvoudig heeft ze het verdiend om zonder pardon en zonder uitstel ter dood gebracht te worden. Maar laat het niet gebeuren in het heiligdom. Zoals Jojada heeft verordend gebeurt het. Men grijpt Athalia, zonder dat men nog enig respect voor haar heeft. Men voert haar mee tot buiten het tempelcomplex en daar, ergens tussen de tempel en het paleis, wordt ze met het zwaard omgebracht. Daar vindt ze haar einde. En vandaar wordt ze gesommeerd om voor Gods rechterstoel te verschijnen om daar rekenschap te geven. Toen heeft ze het ondervonden dat het vreselijk is om te vallen in de hand van een levend God.

In de tempel is vreugde rondom de kleinzoon van deze vreselijke vrouw. Daar triomfeert God. Even buiten de tempel sterft de grootmoeder in haar zonden, zonder pardon. Ook daar triomfeert God. Zo dicht liggen de dingen bij elkaar. Hoe tegengesteld ze aan elkaar zijn, ze horen bij elkaar. Het zijn twee kanten van dezelfde zaak. Zoals altijd wanneer God verlossing zendt. Verlossing van de een gaat gepaard met voltrekking van het vonnis over de ander.

Verbondssluiting

Het verhaal is nog niet uit. Wat in de tempel is begonnen moet voltooid worden in het paleis. Dat kan nu, want de troon daar is leeg. Op die troon moet de jonge koning plaats nemen. De kroon draagt hij al. De getuigenis heeft hij al. Nu nog de troon, dat andere symbool van het koningschap. Politieke en geestelijke leiders zijn erbij aanwezig. Zo vindt de inauguratie plaats; beter gezegd de intronisatie. Jojada heeft ook hierbij de leiding en hij ziet erop toe dat alles gebeurt, zoals dat dient te gebeuren. Hoe dan?

Vergeet niet dat dit alles plaats vindt in Jeruzalem, daar waar God woont en dat Joas koning wordt over het volk dat de Heere Zich verkoren heeft. Dat geeft alles een bepaald cachet. Daarom moeten er nu ook plechtig afspraken worden gemaakt. Er moet een verbond worden gesloten. Tussen de koning en het volk. Dat is de politieke dimensie. Maar daarnaast ook een verbond tussen enerzijds koning en volk samen en anderzijds de Heere. Dat is de

geestelijke dimensie. De afspraak wordt gemaakt, dat ze de Heere zullen dienen.

Die geestelijke dimensie wordt daarna op allerlei manieren ook nog verdiept, zoals we nog zullen zien. Voor het moment volstaan we met getuigen te zijn van de grote blijdschap die er zo onverwacht onder het volk gekomen is. Aan het gruwelijke schrikbewind van Athalia is een eind gekomen. Dat alleen is al oorzaak van vreugde. Maar dan komt daar nog bij

waar niemand meer op had durven hopen, dat er weer een koning uit het huis van David op de troon zit. Laat hij dan pas zeven jaar oud zijn, hij heeft een bekwame voogd en leidsman. Jojada zal hem wel terzijde staan. En vooral de Heere, Die getrouw gezorgd heeft voor Zijn Woord, zal nu verder alles wel maken. Daar mag men na deze wonderlijke wending in de geschiedenis toch wel op rekenen?

P. den Butter

Kerkelijk actueel

Generale Synode

Over enkele weken beginnen de werkzaamheden van de Generale Synode, het hoogste overlegorgaan van onze kerken. Ik kan ook schrijven: het hoogste besluitorgaan, maar dat vraagt om een kanttekening. De kerken zijn in hun breedte en diepte vertegenwoordigd. Hoewel ook daar iets bij gezegd moet worden. Ware dit het geval, dan zou Urk wel bijna een hele tafel mogen bemannen en dat zou voor de uitkomsten weer een heel ander resultaat geven.....

Die laatste overweging maakt het al een beetje lastig om hoog aan te kijken tegen deze vergadering. Het grondvlak ziet er anders uit dan de Synodale verten. Ik wil dit graag met nadruk stellen opdat wij en anderen buiten onze kerken zich niet op een Synode verkijken. De GS is niet zonder meer het gezicht of het boegbeeld van onze kerken. De Synode kan voorstellen aanvaarden, terwijl het grondvlak deze zou verwerpen.

Heeft de Synode een duidelijk gezicht? Wie de kerken op betrokken wijze volgt, heeft de namen van de afgevaardigden al getaxeerd. Het is opmerkelijk: predikanten vooral zijn hun leven lang identiek en onlosmakelijk verbonden met en zelfs vastgeketend aan hun imago. Het soortelijk (geestelijk) gewicht van onze broeders staat vast. Dat ontstaat al voordat men ooit een kansel betreden heeft. Je wordt er je leven lang aan afgemeten en beoordeeld, als er geen opzienbarende wijzigingen optreden. Dat is natuurlijk niet goed. Op die

manier worden sommigen over het paard getild en anderen worden zonder meer veroordeeld. Dat laatste gebeurt erg snel en makkelijk. Daar mogen wij niet aan meedoen. Maar predikanten hebben er zelf ook aan bijgedragen dat men een bepaald beeld van hen heeft.

Nog een zijdelingse opmerking: Deze weging bewerkt dat zij niet in alle gemeenten gevraagd worden om voor te gaan. Dat wordt als negatief ervaren door velen. Toch lijkt me dat onjuist. Dit zal hopelijk meestal niet gebeuren vanuit een geveld oordeel over een persoon. Ik voor mij zie het zo: iedere gemeente houdt onbewust een bepaalde volgorde aan in het rangschikken van de namen van voorgangers. Dat gebeurt niet alfabetisch. De volgorde heeft te maken met factoren als bekendheid met iemand, vertrouwen in een dienaar, gaven die hem verleend zijn, geestelijke verbondenheid, enz. Dus als in een gemeente sommige broeders nooit voor-

gaan, laat dat dan maar te maken hebben met de volgorde die men aanhoudt. Ieder kan niet op de eerste of de honderdste plaats staan. Het hoeft en het mag geen kwestie zijn van iemand veroordelen. Ik heb er zelf vrede mee dat er veel kansels onbereikbaar zijn. Niettemin heb ik in veel gemeenten geprekeerd die anders denken dan ik en dat gaf aan beide zijden geen moeite, zo hoop ik, maar op den duur worden de accenten duidelijker en meer divers. En verder zou het niet goed zijn als iedere dominee op alle kansels zou komen!

Als ik een raad mag geven: we moeten een voorganger beoordelen naar zijn prediking, zijn pastoraat, zijn persoon en zijn beleid. Dat laatste mag niet vergeten worden. De preek kan aanslaan, het beleid staat soms haaks op het uwe in uw gemeente.

Moeten we een voorganger eigenlijk wel beoordelen (niet: veroordelen)? Ik meen van wel; de gemeente met de kerkenraad voorop, moet o.m. ook op gepaste wijze kritisch luisteren of de prediker de volle raad Gods verkondigt.

Uit mijn herinnering van enkele Synoden die ik als afgevaardigde heb meegemaakt, vormt zich een zeker beeld van de wijze waarop besluiten worden genomen. Ik ga niet op de hele procedure in, maar

De stijl van het compromis werkt ontegenzeggelijk vervagend en grensverleggend, ook misleidend. Elia of Johannes de Doper zouden er niet in passen.

*Gelukkig zegt
de Heere:
"Mijn raad zal
bestaan en
Ik zal al Mijn
welbehagen
doen". Het
gaat zo het
gaat.*

enkele zaken zijn voor u en de kerken van belang. Iedere Synode heeft enkele hete hangijzers, die voor commotie zullen zorgen. Dat kan een kwestie zijn als homoseksualiteit of ook een eventuele acceptatie van de Nieuwe Bijbelvertaling. Meestal hebben wij en ook Synodeleden daarover een duidelijk beeld: je bent voor of tegen aanvaarding van genoemde zaken. Een voorstel wordt in stemming gegeven, nadat er over gediscussieerd is. Bij een eenvoudige voorstelling van zaken loopt dat uit op een aantal voor- en tegenstanders. Met beide onderwerpen, die genoemd werden, zou het zo kunnen gaan. Het is dan of aangenomen, of verworpen. Gevolg: er zijn twee kampen en de eenheid staat onder druk. Maar de uitslag is wel duidelijk. Nu zijn Synodale vergaderingen doorgaans correct en broederlijk van aard. Er blijkt in de dagelijkse omgang met elkaar een zekere verbondenheid, althans, in woorden en in die bepaalde situatie. We hebben veel meer wat verbindt dan wat ons scheidt. Daarom valt het niet goed als er twee groepen of kampen ontstaan van voor- en tegenstanders. De eenvoudigste weg om dichterbij elkaar te komen, zou zijn dat we een voorstel formuleren dat uitgaat van de bekende woorden: enerzijds- anderzijds. Er zijn twee kanten aan de zaak. Met een dergelijke formulering ondervangen we al een stuk verdeeldheid. We blijven over de twee kanten van één en dezelfde zaak samen spreken. Er zijn meerdere mogelijkheden. We kunnen woorden te hulp roepen als: "in feite" of "eigenlijk" of "ten diepste". U bent wel tegen, maar eigenlijk kunt u dat niet altijd volhouden. Of: eigenlijk ligt de zaak gecompliceerder. Ik las pas een opmerking van iemand die het niet over kerkelijke zaken had: mensen die vaak zeggen "eigenlijk" of i.d. kunt u nauwelijks vertrouwen. Het oordeel van een wereldling! Neem een voorstel. De intentie is: we zijn voor. Maar u kunt ook zeggen: we zijn er nu niet voor. We

zijn in dit stadium niet voor. Dus zijn we tegen. Maar u hebt op de volgende vergadering de zaak al opnieuw op de agenda gezet. U schiet daar niets mee op. Een andere mogelijkheid: we nemen die vertaling aan, maar iedere kerkenraad en iedere predikant is vrij deze te gebruiken. Zo is het ooit gesteld en het leek geruststellend. Maar deze formulering is nu een slot op veel kansels. Gebruikt de voorganger onze vertaling of berijming niet, dan wordt het moeilijk. En dat is praktisch gezien begrijpelijk. Maar de formulering was destijds niet goed en het besluit was geen eerlijk besluit. We laten mazen open. We trekken geen lijn, scheppen geen duidelijkheid. Of is de ondertoon dat je er toch niet principieel op tegen kan zijn? Zoiets als een morele dwang? Verder doordenkend: iemand zegt tegen te zijn om die en die reden. Maar de voorzitter zal haastige pogingen doen, om aan dat bezwaar tegemoet te komen. Vriendelijk wordt gesteld: U hebt eigenlijk wel gelijk; de zaken liggen ingewikkelder. Dus wordt er een amendement opgenomen met de vraag: zou het zo kunnen? Bent u nu voor? U begrijpt mij: we werken aan op een compromis, op een middenweg, of, zo zal iemand zeggen, op kerkelijk evenwicht. Een evenwichtig besluit. Prachtig dat we ons allemaal daarin kunnen vinden. Maar het volk noemt het een compromis.

Hoe moeten we hier tegenaan kijken? Is een compromis altijd verwerpelijk? Is het niet van belang elkaar vast te houden? Hebben we als voor- of tegenstanders niet iets gewonnen? Ieder meent iets bereikt te hebben. Stel de zaken relatief en denk genuanceerd. Voor- en tegenstanders kunnen zich in deze uitkomst immers vinden. Dat kan van voordeel zijn. Pas deze redenering bijvoorbeeld maar eens toe op een dreigende breuk in een huwelijk. Er zijn ook nadelen. Het grondvlak begrijpt al die lange voorstellen en die omslachtige redeneringen van een Synode niet. Het kerklid, die is aangewezen op de

krant, trekt zijn eigen conclusie. Dat doen ook kerkenraden. De GS sprak dat wel uit, maar als je het goed leest, is er enige ruimte of tenminste enig begrip om het anders te doen. De afgevaardigden komen later terug in de gemeente en daar werkt de sfeer anders. Werd de praktijk in Nunspeet niet wat verdoezeld? Dus....? Hebben we wel iets bereikt? Hebben we als kerken iets tegengehouden? Bleek een paar jaar later weer niet dat het alleen maar wat uitstel is geweest? Nee nu eens de kerkelijke eenheid. We hebben de deur naar de NGK gesloten, toen het bijna niet meer kon. Het resultaat? Via een andere weg staan we op elkaars kansels. We hadden wel bezwaren tegen Vrijgemaakte denkbeelden, maar waar zijn die bezwaren nu? Niemand ziet in bepaalde delen van de kerk nog enig verschil tussen beide kerken. De vakantieperiode is een goed excuus om helemaal samen te gaan. Gedane zaken nemen alzo geen keer. De stijl van het compromis werkt ontegenzeggelijk vervagend en grensverleggend, ook misleidend. Elia of Johannes de Doper zouden er niet in passen. Er kleven echter ook nadelen aan de al te simpele voorstelling van of voor of tegen. Dat weet u zelf wel als het over andere zaken gaat. U bent tegen echtscheiding, maar als het één van uw kinderen betreft, komen de zaken anders te liggen. We roepen allemaal om duidelijkheid, maar dat kan weer leiden tot simplisme, tot een ongenueanceerd oordeel. Dus liggen de zaken niet makkelijk. Voor de GS niet, voor ons niet. Wat is de beste weg? Hoe blijven we oprecht? Ik denk dat ik moet zeggen dat we als afgevaardigden vroeger en nu alle wel hebben meegedaan aan het compromis. Was dat goed? Ja of nee, maar het zou ontactisch geweest zijn om er zonder meer tegen te zijn. Hiermee duid ik weer op een dilemma: tact of oprechtheid. Trekt u zelf uw conclusies. Ik hoorde eens van een zeer getrouw dienaar in onze kerken. Hij hoorde twee mensen aan, die een twist hadden. Eerst hoorde hij de ene partij: u hebt gelijk. Toen

de andere partij, ook met sterke argumenten, zodat hij hem ook gelijk gaf. Daarop zei zijn vrouw tegen hem: jij geeft iedereen gelijk. Waarop hij haar antwoordde: Jij hebt ook gelijk. Zeker, een dwaas voorbeeld, maar het geeft wel aan dat de zaken moeilijk kunnen zijn.

Maar, heeft een Synode wel gezag over de kerken? Daar wordt verschillend over gedacht. Een Synode kan al spoedig de autonomie van de plaatselijke kerkenraad aantasten. Dat kan een classis trouwens ook. Synoden hebben

nut in algemene zaken zoals opleiding, zending of contact met de overheden. We moeten dus maar goed nadenken over de consequenties van allerlei besluiten. Het Independentisme heeft al lang toegeslagen. Meerderen hebben voorzichtig voor die weg gepleit. Is het niet de beste oplossing? Tenslotte: ik las een opmerking van een leidsman uit de HHK. Een deel van onze kerken is sterk met deze kerken verbonden. Wederzijds staan de deuren naar elkaar open. Maar, zo schreef deze broeder: We kunnen toch niet bidden

om eenheid met de CGK, want als dat gebeurde, zou daar de boel exploderen..... Dat is beschamend. Zo heb ik (al te) menselijke overwegingen de revue laten passeren. Gelukkig zegt de Heere: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen". Het gaat zo het gaat. Wie daarbij mag leven, zal meer de knieën dan de woorden zoeken. Op de Synode, in de kerkenraad en in "Bewaar het Pand".

P. Roos

De praktijk der godzaligheid

Het avondmaalsformulier [34]

Dit keer luisteren we voor het laatst naar het eerste grote gedeelte van het formulier. Dat deel dat de waarachtige zelfbeproeving bespreekt. De slotzinnen daarvan dus. De vorige keer al kwamen we de spanning op het spoor die in deze laatste regels begrepen is. Ze vormen eigenlijk een belijdenis. Een heel eerlijke belijdenis. De belijdenis van de vele gebreken en de ellendigheid die er nog in het leven van Gods kinderen te vinden zijn. Ze worden ook concreet genoemd: geen volkomen geloof, geen voldoende ijver in de dienst van de Heere, een dagelijkse strijd tegen de zwakheid van het geloof en tegen de boze lusten die woeden. Het is alles tekort. Want het kind des Heeren wil het graag zo anders. Wel, dat is toch om moedeloos van te worden. Je zou zeggen: wat er nog aan geloof als een nietig plantje over is, zal nu wel geheel wegwijnen. De hete woestijnwind van aanvechting en bestrijding zal het helemaal verzenen. Er blijft niets van over. Wordt hier niet de situatie getekend die we in de Psalmen nogal eens tegen komen? Die spreken van klacht en moedeloosheid? "Want, o Heer, ik ben aan 't zinken, en tot hinken ieder ogenblik gereed. 'k Heb mijn smart en onvermogen steeds voor ogen, bij 't vooruitzicht van mijn leed..." [Psalm 38]. Is het zo?

Dat zouden we misschien denken. Maar het is toch anders. Ja, de inhoud van deze belijdenis geeft de nare werkelijkheid weer. Maar boven die belijdenis van onvermogen en tekort uit grijpt het geloof naar wat buiten haar is. Het is als met een klimopplant. Die vindt in zichzelf geen vastheid en steun. Integendeel. Het is enkel zwakheid en teerheid dat haar kenmerkt. Maar daarom juist zoekt ze voortdurend naar wat buiten haar de nodige stut en steun biedt. De klimopplant vindt haar sterkte buiten zich. Datzelfde horen we nu ook in deze belijdenis van het avondmaalsformulier. Dat wordt aangegeven door het woordje nochtans, zoals we de vorige keer zagen: "nochtans (...) zullen we gewis en zeker zijn (...) dat God ons in genade aannemen zal en dat Hij ons deze hemelse spijs en drank waardig en deelachtig maken zal." Als Gods kind het geloof beoefent, hoe zwak en aangevochten het ook is, heeft het krediet op de Heere. Dan zingt het met David: "Ten dage als ik zal vrezen, zal ik op U vertrouwen. In God zal ik Zijn Woord prijzen. Ik vertrouw op God. Ik zal niet vrezen. (...) Dit weet ik, dat God met mij is!" [Psalm 56]. En dat geloof beschaamt niet.

Geloof en bekering

Van deze gelovige worden ons in een tussenzin nog twee kenmerken gegeven. Of drie zelfs.

Allereerst: "zulke gebreken zijn ons van harte leed." Vervolgens: "wij begeren tegen ons ongeloof te strijden." En tenslotte: "wij verlangen naar alle geboden van God te leven." Hier wordt ons het leven van het geloof getekend. In de verschillende aspecten die aan dat leven eigen zijn.

Ik schrijf bewust: "het leven van het gelóóf." Want duidelijk is wel in deze zinnen dat hier het ware geloof wordt beoefend. Als je, niet-tegenstaande zonden en gebreken, schuld en tekort, nochtans als je hartelijke belijdenis getuigt dat je er nochtans op vertrouwt, dat de Heere je in genade aanneemt - dan is dat een activiteit van het door Gods Geest gewerkte geloof. Zonde zien en genade geloven. Midden in de dood liggen, maar nochtans de Heere aangrijpen als het leven in de dood. Hem belijden als het allerhoogst en eeuwig goed. Tot Hem gaan met enkel nood en tekort. Maar weten dat Hij redt en helpt. Dat is onmiskenbaar de activiteit van het zaligmakende geloof. "Al bezwijkt mijn vlees en hart, zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid..." [Psalm 73]. Hier gaan geloven en hopen samen. Het leven des geloofs dus.

Maar dat leven van het geloof is tegelijkertijd het leven van de bekering. Van de waarachtige bekering wel te verstaan. De bekering die de Heidelbergse Catechismus ons in

*Het is als
met een
klimopplant.
Die vindt in
zichzelf geen
vastheid
en steun.
Integendeel.
Het is enkel
zwakheid
en teerheid
dat haar
kenmerkt.*

Onze catechismus zegt: "het is een hartelijk leedwezen dat wij God door onze zonde vertoornd hebben, en die zonden hoe langer hoe meer haten en ontvluchten" [HC, zondag 33].

zondag 33 uiteenzet. Bestaande in de afsterving van de oude mens en de opstanding van de nieuwe mens. Daar wil ik in dit artikel nog even wat uitvoeriger op wijzen. Vooral nu ons formulier daar in ditzelfde verband ook de nadruk op legt. Wat lees ik? Wel, dat Gods kind "begeert naar alle geboden van God te leven." En voorzover hem dat niet gelukt – het lukt hem ook niet! – is hem dat van harte leed.

Is dat niet een levensechte weergave van wat het leven der bekering is? Ja, dat is een heel juiste weergave daarvan! Een bekeerde is niet een mens met de duimen achter zijn vestje. Omdat hij nu toch een status heeft bereikt die onaantastbaar en onvervreemdbaar is. Nee, een bekeerd mens is een leed-dragend mens. Leed-dragend? Ja, omdat hij niet aan de standaard van de heilige God voldoet. En daarover draagt hij leed. Wat behoort tot die bekering? Onze catechismus zegt: "het is een hartelijk leedwezen dat wij God door onze zonde vertoornd hebben, en die zonden hoe langer hoe meer haten en ontvluchten" [HC, zondag 33]. Een leeddragend mens dus, maar tegelijkertijd ook een ijverig mens. Ijverig in goede werken. Want tegelijkertijd toont hij in zijn leven wat datzelfde leerboek op een andere plaats leert: "een klein beginsel van de vereiste gehoorzaamheid, doch alzo dat zij met een ernstig voornemen niet alleen naar sommige, maar naar alle geboden van God beginnen te leven" [HC, zondag 44].

Geringste maat

Evenals vorige keer citeer ik nu iets van Ebenezer Erskine. Opnieuw uit zijn uitvoerige preek over De zekerheid van het geloof. Het fragment daaruit is als volgt. "Waarom kan gezien worden dat het geloof, al is het er in zijn geringste en kleinste maat, werkelijk aanwezig is? Ik antwoord: Hoewel het misschien niet Christus zal durven beschouwen als zijn Vriend, zal het ware geloof, zelfs in zijn geringste maat, de zonde wel zien als zijn vijand. Van het ware geloof wordt gezegd dat het het hart reinigt. Het is een levend beginsel in de ziel, dat altijd gekant is tegen de

opwellingen van de inwonende verdorvenheid. Het is waar dat het soms door de overmacht van de zonde evenmin onderscheiden kan worden als een levende springader op de bodem van de bron, als het water troebel geworden is. Maar zoals een levende springader dat doet, is het altijd bezig het vuil en de onzuiverheid te verdrijven tot het water weer helemaal helder is. Het kan zijn dat de ziel er zover vandaan is enige echte genade op te merken of een daadwerkelijk deel aan Christus, dat zij niets anders kan zien dan dat godloochening, vijandschap, ongelooft, onwetendheid, hoogmoed en soortgelijk ongedierte van de hel aan alle kanten rondkruipen. Toch zal op de bodem van het hart het levende beginsel van het geloof er tegelijkertijd tegenin werken en worstelen. De ene keer door zuchten ("Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?", Rom. 7: 24). De andere keer door klachten ("Ongerechtigde dingen hadden de overhand over mij", Psalm 65: 4). Dan weer door naar de hemel op te zien om hulp ("Ik weet niet wat te doen, maar mijn ogen zijn op U", 2 Kron. 20: 12). Soms door te roepen tot de hemel ("Ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg", Jes. 38: 14). Soms door begeerten te uiten naar meer heiligheid ("Scheep mij een rein hart", Psalm 51: 12). Aan zulke dingen kan waargenomen worden dat het geloof, zelfs in zijn zwakste trap of maat, werkelijk aanwezig is."

Ik nam dit grote gedeelte uit Erskine's preek over, omdat dit de bevinding der heiligen is en ik zelf het niet helderder en bijbelser kan zeggen. Hier worden de bijbelse kenmerken van de ware gelovige in zijn weg van bekering aangegeven. Ter bemoediging. Maar ook ter toetsing. Zoals het goud niet anders dan door het hete vuur heen blijkt echt en onvervalst goud te zijn, zo zal echte genade blijken Gods werk te zijn door het vuur van de toetsing en beproeving heen. "Opdat de beproeving van uw geloof die veel kostelijker is dan van het goud dat vergaat en door het vuur beproefd wordt, bevonden worde te zijn tot lof en eer en heerlijkheid in de openbaring van Jezus Christus" [1 Petr. 1: 7]. De geloofsverbondenheid aan de Heere blijkt uit de afkeer van

de zonde. Dat doet vluchten naar de Heere, telkens weer, en dat doet ontvlieden, wegvluchten, van de zonde en haar boze begeerten.

Verwaardigd

En zo zorgt de Heere voor die schone en heilzame vrucht van het geloof: de verzekerdheid van het geloof. Die wil de Heere werken door de oefening van het geloof in Hem en door een nauwgezet leven voor Hem. Het avondmaalsformulier betuigt: "zo zullen wij gewis en zeker zijn (...) dat God ons in genade zal aannemen!" Zo klaar en helder is dit getuigenis. Het lijkt wel van alle twijfel gespeend. En zo is het ook. Weliswaar kan er veel twijfel en ongestadigheid zijn in het hart van de gelovige. Maar in het geloof zelf is er die twijfel niet. De gelovige kan twifelen. Het geloof nimmer. Geloof en twijfel – die verdragen elkaar niet. Dat zijn aartsvijanden. Want als nu de Heere het tot mij zegt: "Ik ben uw heil alleen!", zal ik het dan niet geloven? En als de Heere Christus het mij aan Zijn tafel betuigt: "Ik voor u...", zou ik het dan niet geloven? Ik zal het geloven. Omdat U het zegt, Heere. Er zijn tijden dat ik niet geloven kan. Ach, dat ongelooft. Maar er zijn ook tijden dat ik niet niet-geloven kan... Zo maakt de Heere Zijn hemelse spijs en drank – dat is: Zijn vlees en Zijn bloed – mij "waardig en deelachtig." Mij? Mij, onwaardige? "Ja u, onwaardig en nochtans verwaardigd. U, er buiten gezondigd en nochtans deelachtig. Door de genade die in Mij, Christus Jezus, is."

J.M.J. Kieviet

"Rechte droefheid naar God moet nog dieper gaan schreien. Gods recht, eigen onwaardigheid, doodstaat en verdoemeniswaardigheid moet de ziel onderwezen worden. Alleen dan kan zij verstaan, genieten en verheerlijken, wat de genade Gods betekent."

G. Wisse, *De droefheid naar God*

De diaken (2)

Doel van het vorige en dit artikel is vooral om de vraag onder ogen te zien of een diaken de eredienst mag leiden, bij gebrek aan een ouderling. Er zijn reacties op gekomen, waarvoor hartelijk dank! Omdat we wel van het een in het ander komen, wil ik voor alle duidelijkheid eerst even uitleggen wat we gaan doen. In dit artikel wil ik de vraag, zoals boven aangehaald, concreet beantwoorden. In een volgend artikel wil ik ingaan op een andere vraag, die op een antwoord wacht, om daarna dan bij leven en welzijn iets meer te zeggen over het diakenambt in het algemeen en de bij de kerkorde bepaalde zittingstermijn van zowel ouderlingen als diakenen.

Het komt voor dat een ouderling de dienst leidt en vanwege omstandigheden het lezen van de preek overlaat aan een diaken, bijvoorbeeld omdat de ouderling lang staan niet volhoudt of iets dergelijks. Ik denk dat we daar niets van kunnen zeggen. De ouderling leidt immers de dienst? De diaken, die in het bevestigingsformulier heel nederig “een behulpzel” wordt genoemd, kan heel goed de ouderling in het lezen behulpzaam zijn. Het bevestigingsformulier denkt dan waarschijnlijk aan 1 Kor. 12:28, waar inderdaad gesproken wordt van “behulpzels” in het midden der gemeente. Of Paulus daar inderdaad specifiek aan het diakenambt denkt, weet ik nog zo net niet. In het grieks staat er: helpers, mensen die met bewogenheid zich beijveren om te helpen. Het gaat daarbij dan wel om mensen door God aangesteld, zoals dat vers begint. Het woord past wel uitstekend bij het diakenambt. De diaken wordt immers geroepen tot werken der barmhartigheid?

Maar de vraag was of een kerkenraad uitsluitend uit diakenen kan bestaan, zodat de zondagse erediensten ook door diakenen wordt geleid. Als er echter geen ouderlin-

gen zijn, wie heeft dan het opzicht over de leer? Dat is immers naar 1 Petrus 5:2 een taak van de ouderling? En Paulus spreekt in 1 Tim. 3 toch over beide, opzieners en diakenen? Bij de instituering van nieuwe gemeenten moesten er toch ouderlingen aangesteld worden, zoals Titus 1:5 ons zegt?

Ouderlingen worden geroepen de kudde Gods te weiden, opnieuw naar 1 Petrus 5, nu vers 2. En hoe wel ook diakenen op huisbezoek kunnen, heeft hun huisbezoek een ander karakter en een ander doel dan wanneer ouderlingen huisbezoek afleggen. Ouderlingen worden geroepen te waken over de zielen, die aan hun pastorale zorg zijn toevertrouwd. Zij zoeken daarom de gemeenteleden op om hen met het Woord van God te onderwijzen, te troosten of zo nodig terecht te wijzen (de tucht). Diakenen zoeken de gemeenteleden op in omstandigheden van ziekte en zorg, ook met het doel te troosten, maar met name, indien nodig, ook materiële hulp te bieden.

Als de diaken het werk eens ouderlings doet, omdat er nu eenmaal geen ouderling is, dan kan hij toch immers zonder bezwaar dat ambt eens ouderlings zelf ook op zich nemen?

Iemand zou kunnen tegenwerpen: maar je moet er toch toe geroepen worden? Inderdaad. Maar vergeet niet dat er al een bijbelse roeping ligt om de gemeente te regeren! Het is niet aan mij gevraagd om de kerkenraden zonder ouderling van advies te dienen. Maar als het mij gevraagd zou worden, zou ik zeggen: Laat de bijbelse roeping om de gemeente te regeren zwaar mogen wegen bij de kerkenraden zonder ouderling. Stel in biddend opzien tot de Koning der Kerk een tweetal samen uit de zittende broeders, stel het tweetal voor aan de gemeente, schrijf een ledenvergadering uit en wacht verder op Zijn leiding. De Heere roept door

middel van de gemeente. En de vorige keer schreef ik al: niemand kan dit alles van zich afschuiven door te zeggen dat hij tot het ouderlingschap onbekwaam is. Dat is wel zo, maar daar kom je in het uitoefenen van het ambt pas achter. Zonder de zegen en de bekwaammaking van Boven kun je geen ouderling zijn, maar ook geen koster.

Over het aantal ouderlingen en diakenen kan ik ook wat zeggen, maar dan weid ik teveel uit. Volgende keer misschien.

Over de vraag of het bevestigingsformulier bij de beschrijving van het diakenambt terecht verwijst naar Handelingen 6 verschilt men van mening. In het nieuwe testament is al wel sprake van de diaken in het midden der gemeente (denk bijvoorbeeld aan 1 Timotheus 3 en Filippensen 1:1), maar die worden daar dan ook diaken genoemd. In Handelingen 6 komt het woord diaken niet voor. De zeven verkozen mannen werden geroepen om “de tafelen te dienen” onder de Grieks sprekende weduwen, met oplegging der handen. Maar we lezen van een van hen, Stefanus, al gelijk dat hij wonderen en grote tekenen deed onder het volk en dat hij met grote wijsheid door de Geest sprak. En van een ander van de toen aangestelden, namelijk Filippus, weten we dat hij in Samaria de Christus predikte en later door de Heere geroepen werd om de kamerling het evangelie te verkondigen. Bij die man was er geen sprake van materiële nood, waarom God een diaken op hem afstuurde, maar van een geestelijke nood!

Wel zou ik uit Handelingen 6 de conclusie willen trekken dat zij die werken in Gods wijngaard, wie hij ook zij en waartoe de Heere hem ook roept, iemand moet zijn die de Heere in oprechtheid vreest. En met deze opmerking moesten we allemaal maar eens tot onszelf inkeren, trouwens ook een ieder

De diaken, die in het bevestigingsformulier heel nederig “een behulpzel” wordt genoemd, kan heel goed de ouderling in het lezen behulpzaam zijn.

die geen ambt bekleedt. Vrezen wij de Heere? Hebben we Hem leren kennen als iemand door Wie wij in onze schuld, nood en ellende gediend, zaligmakend bediend moeten worden? Wie door Hem bediend wordt, zal, hij zij man of vrouw, een diaken worden, een knecht van de Heere, een zoutend zout in deze smakeloze wereld en een lichtend licht in deze duistere tijd.

K. Hoefnagel

Cursus Geestelijke Vorming Zeist

Programma voor D.V. 2010/2011:
Maandag 20 september:

Ds. H. van de Belt: *Verheugd in God* - Over bijbelse blijdschap.

Maandag 18 oktober:

Ds. J.P. Nap: *Tot mijn gedachtenis* - Over het Heilig Avondmaal.

Maandag 22 november:

Prof. Dr. W.H. Velema: *De Heiliging* - Werken of ontvangen.

Maandag 24 januari:

Ds. H. Polinder: *De Puriteinen en hun betekenis voor vandaag*.

Maandag 14 februari:

Ds. C.G. Vreugdenhil: *Het geheim van de prediking*.

Dinsdag 15 maart:

Ds. J.J. van Ekeveld: *Volg Mij* - Over de navolging.

Plaats: Chr. Geref. kerk, Bergweg 32, Zeist.

Sprekend verleden

Eduard Meiners 5 (slot)

Waar Jezus
niet is, is geen
leven, maar
enkel de dood.
Doden denken
hooguit
terloops
aan God en
goddelijke
zaken, maar
niet op vaste
tijden.

In een laatste artikel willen we iets doorgeven over het slot van de preek die als opschrift heeft: 'Een verzoening voor onze zonden.' Eerlijk en ernstig worden de hoorders aangesproken. Het oordeel wordt aangezegd, maar ook de oproep tot bekering klinkt. Dode zondaren worden aangespoord de middelen te gebruiken. Ook aan levende zielen wordt raad gegeven. Er wordt geschreven over geestelijke flauwten. Tenslotte worden Gods kinderen bemoedigd en vertroost.

Een nauwkeurig onderzoek

Alle mensen zijn van nature dood en niet allen worden weer levend gemaakt door Christus. Daarom is zelfonderzoek nodig. Zijn er geloofswerkzaamheden omtrent de Heere Jezus? Die bestaan in Hem hartelijk boven alles te begeren, Hem geheel en al aan te nemen en zich helemaal aan Hem over te geven. Het is met verzaking van alles, van zonde, van wereld, van schepsel, van eigen wijsheid, van eigengerechtigheid, naar Jezus gaan en Hem aannemen als Profeet om door Hem geleerd te worden, als Priester om door Hem met de Vader verzoend te worden, en als Koning om door Hem beschermd en geregeerd te worden, zonder enige zonde aan de hand te willen houden of enige plicht na te laten. Het tweede wat onderzocht dient te worden is *ofer leven*

in het hart is. Dan zijn er uitgangen naar Jezus, dan wordt er gedacht aan Jezus. Dan is er een ernstig voornemen het goede te doen en een afkeer van alle zonden. Op zijn minst is er een hartelijke zucht onder ingezonkenheid. Men dient zich ten derde ook af te vragen *wat men bedoelt*, of men de eer van God beoogt, de stichting van de naaste en de bevordering van de zaligheid en of er een afkeer is van vleselijke en verkeerde inzichten. Het laatste is of hij *liefde* heeft tot andere *kinderen van God*, hen hoogacht en hen verdedigt, omdat men Gods beeld in hen bespeurt en merkt dat zij Jezus ook liefhebben.

Een woord ter overtuiging

Geestelijk doden voelen hun ellendige toestand niet. Wie nog vreemd is van de Heere Jezus leeft niet. Waar Jezus niet is, is geen leven, maar enkel de dood. Doden denken hooguit terloops aan God en goddelijke zaken, maar niet op vaste tijden. Het verstand is bezig met ijdele, nietige en zondige dingen. U bent dood als u in een stroom van zonden wandelt, als de begeerlijkheid heerst in het hart en u die begeerlijkheid wilt volbrengen. Als de hartstochten ongeregeld zijn bent u dood. U bent dood als u het schepsel lief hebt in plaats van de Schepper. U bent dood als u uw leden van uw lichaam stelt tot wapenen der ongerechtigheid. Uiterlijke deugden

zijn geen teken van leven. De farizeeën waren vrij van grove zonden, leefden uiterlijk heel godsdienstig, maar waren dood. Ga niet af op het oordeel van mensen, maar op het oordeel van God, Die harten en nieren proeft. Als u de godvruchtigen haat, bent u dood. Geestelijk doden verkeren in een ellendige staat omdat men buiten Jezus is, Die alleen behouden kan. Grote gedachten over uzelf zullen niet baten, de Hartenkenner zal oordelen. Bij doden krioelt het van zonden in het hart. Zonder bekering zal de geestelijke dood in de eeuwige dood eindigen. De eis van *bekering* wordt op het hart gebonden. Het leven dient bij Jezus gezocht te worden. Het geestelijk leven geeft ware vreugde. "Sta op, sta op dan, dode zondaren, wat zwerft u nog langer om buiten God, daar in Zijn goedgunstigheid het leven is (Ps. 30:6). Zoek haar dan deelachtig te worden en dat in en door Christus, opdat u eeuwig blij, eeuwig vrolijk, eeuwig genoeglijk, eeuwig gelukkig en zalig leven moogt." Jezus biedt Zich aan om dit leven te geven. Hij nodigt vriendelijk tot Hem te komen. We lezen in Openb 22:17 'Die dorst heeft, kome, en die wil, neme het water des levens om niet.' Laat het hart daardoor verbroken worden en met verlangen naar dit leven vervuld worden. U bent nu nog in het heden der genade.

Raadgevingen

Dode zondaren moeten hun inbeelding laten varen dat zij geestelijk leven hebben ontvangen. Zonder geloofsvereniging met Christus zijn er geen geloofsdaden. Koning Herodes was geestelijk dood, hoorde toch Johannes graag en deed vele dingen. Wees ervan overtuigd dat u uzelf niet levend kunt maken. Een lichamelijk dode kan zichzelf ook niet levend maken. Neem alle middelen ter hand: het Woord moet u vlijtig horen, lezen en onderzoeken. Neem het gebed waar totdat de Heere Zich over u ontfermt. Lees godvruchtige boeken. Ga naar de gezelschappen van de vromen. Verdrijf de algemene overtuigingen des Geestes niet maar zoek te komen tot een ware levendmaking of bekering. Erken dankbaar het geluk dat u te beurt is gevallen uit vrije genade, enkel barmhartigheid en grote liefde. Sta naar groei in het geestelijke leven. De middelen daartoe zijn: het gebed, het lezen of horen van het Woord des Heeren, het gebruik van het Heilig Avondmaal, het zingen van Psalmen of andere geestelijke liederen, de omgang met levende gelovigen en tenslotte de gelovige gebruikmaking van de Heere Jezus. Zie op de genoegzaamheid, macht en gewilligheid van Jezus. Leg uw tekorten en dodige staat voor de Heere Jezus open. Smee dat Jezus meer en meer in u werke. Houd aan in gebeden en smekingen. Zie Micha 7:7 'Ik zal uitzien naar de HEERE, ik zal wachten op de God mijns heils; mijn God zal mij horen.' Wandel in nieuwigheid des levens. Haat alles wat tegen God is, heb het goede lief. Stel uw leden Gode tot wapenen der gerechtigheid.

Geestelijke flauwten

Wie lichamelijk leeft kan flauw vallen. Zo kan het ook geestelijk. Het leven in het hart blijft aanwezig. De Bijbel en de ondervinding leren dat Gods kinderen met geestelijke flauwten te maken hebben. De vijf wijze maagden vielen met de vijf dwaze maagden in slaap. Van de gemeente van Efeze wordt gezegd dat zij haar eerste liefde had verlaten (Openb. 2:4). Het gebed en de geloofswerkzaamheden

omtrent Jezus verslappen zoals we dat lezen van de Bruid in Hooglied 5: 'Ik heb mijn rok uitgetogen, hoe zal ik hem weder aantrekken? Er komt minder strijd tegen de zonde en meer een vallen in de zonde. Er wordt minder gelezen in en geluisterd naar het Woord van God, het Heilig Avondmaal wordt minder of niet gebruikt. De vromen worden minder bezocht. Iets van Gods toorn wordt gevoeld. De Heere heeft wijze redenen om de Zijnen niet voor geestelijke flauwten te bewaren: het maakt hen nederiger, zij gaan de genade meer waarderen, de liefde, trouw en barmhartigheid van de Heere gaan des te meer schitteren, de hemel zal voor Gods kinderen een hemel mogen zijn, er is onderscheid tussen dit en het toekomstige leven en de Heere zal de wereld straffen die flauwten aangrijpt om zich aan de godzaligheid te stoten. *Oorzaken* van flauwten: van de zijde van God het vrijmachtig welbehagen of het kastijden van de gelovigen omdat ze dat verdiend hebben. Aan de zijde van de gelovigen: ledigheid, wellust, hovaardij, grove zonden, voorspoed, tegenspoed, omgaan met wereldse mensen, rijk worden of arm worden, het huwelijk of het alleen komen te staan, teveel aardse beslommeringen en bezigheden. Gods kind dient de *oorzaak na te speuren* en de middelen tot herstel gebruiken: het lezen en horen van Gods Woord en het opzoeken van Gods kinderen. Met lijdzaamheid dient de tijd van herstel afgewacht te worden. De gelovigen dienen op hun hoede te zijn voor geestelijke flauwten. Gods kinderen dienen aan doden en dodigen Jezus tot levendmaking en verlevendiging aan te prijzen. Doden moeten vermaand worden het leven in Jezus te zoeken. Dodigen dienen met de geest der zachtmoedigheid terecht gebracht te worden. Verlang naar het hemelleven wanneer alles volmaakt zal zijn. De vele overblijfselen van de dood zijn dan voorbij en de veranderingen in het geestelijk leven zullen tot het verleden behoren. Dan zal alles volmaakt zijn. Begeer met stilheid en onderwerping naar het hemelleven.

Bemoediging en troost

Gods kinderen worden bemoedigd: "Heb goede moed. Jezus is uw Leven, en verzekert u daarom vrij dat Jezus het geestelijk leven in u bewaren zal zodat het nooit sterven zal. Het mag eens kwijnen, het mag eens verflauwen, maar nimmer meer zal het ganselijk vergaan." Het is onmogelijk dat Christus weer zal sterven, zo is het onmogelijk dat het geestelijk leven zal vergaan. De Heere sprak immers: 'Ik leef en gij zult leven.' Jezus zal het geestelijk leven doen groeien. Als Gods kind gestorven zal zijn zal het leven pas recht beginnen. Daarom zei Paulus: 'Het leven is mij Christus, en het sterven gewin.' (Filipp. 1:21). Jezus zal de ziel leiden tot over de dood in de hemel. Daar zal de ziel leven totdat ze weer met het lichaam herenigd zal worden, daarna zullen ziel en lichaam op een onuitsprekelijke wijze leven tot in eeuwigheid. Gods kinderen zullen eten van de Boom des levens die in het midden van het paradijs Gods is. De preek besluit met de woorden uit Openbaring 7:17 'Want het Lam, Dat in het midden des troons is, zal hen weiden, en zal hun een Leidsman zijn tot levende fonteynen der wateren; en God zal alle tranen van hun ogen afwischen.' Amen! Amen!"

A. Van Heteren

Persbericht

Uitnodiging Theologische Universiteit Apeldoorn
Op D.V. maandag 6 september a.s. zal de officiële opening plaatsvinden van het academisch jaar 2010/2011 aan onze universiteit. De plechtigheid begint om 14.00 uur.

De rector van de cursussen 2008/2009 en 2009/2010, prof. dr. H.J. Selderhuis, zal een rede uitspreken over "De voorhoede van de kerk: Philippus Melanchthon en de Europese universiteiten". Aansluitend zal hij het rectoraat overdragen aan prof. dr. G.C. den Hertog. Prof. dr. H.J. Selderhuis zal een beknopt overzicht geven over het afgelopen cursusjaar en lijnen trekken naar de toekomst.

Omdat er vanaf dit jaar geen schooldag meer gehouden zal worden, zal een afgevaardigde van het vrouwencomité dit jaar spreken tijdens deze plechtigheid.

Van harte nodigen wij u uit deze bijeenkomst en de receptie daarna, bij te wonen. Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld.

*Het is
onmogelijk dat
Christus weer
zal sterven, zo
is het onmo-
gelijk dat het
geestelijk leven
zal vergaan.
De Heere
sprak immers:
'Ik leef en gij
zult leven.'*

"Die reistijd heb ik best over voor een *topopleiding*"

Kom eens proefstuderen!

Open avond
leraar voortgezet onderwijs
D.V. 27 augustus

Driestar hogeschool

TALENT IN ONTWIKKELING

Gouda tel: (0182) 54 03 33 www.driestar-hogeschool.nl

Zoek de verdieping met de *GezinsGids*

030 230 3500 www.gezinsgids.nl

Een half jaar
op proef
€ 25,-

GezinsGids

CHRISTELIJK MAGAZINE VOOR HET GEZIN

Barendrecht Chr.Geref. Kerk

Zaterdag 4 september

Voordijk 252

Afscheid Evang. H. Bor en
installatie Evang. D. van Luttikhuisen

Aanvang ochtendbijeenkomst: 10.30 uur:
Ds. K. Visser, Evang. H. Bor, Ds. M.C. Tanis
Aanvang middagbijeenkomst: 14.00 uur:
Ds. K. Visser, Evang. D. van Luttikhuisen
Ds. A.A. Brugge

Tussen beide bijeenkomsten gelegenheid
tot overblijven (lunchpakket zelf meenemen) en om
br. Bor en br. Van Luttikhuisen een hand te geven.
Kinderoppas aanwezig.

Het bestuur nodigt u en jou hierbij van harte uit.

DUITSLAND... IS EEN RIJK, WESTERS LAND.

Maar geestelijk zeer arm. Gods
Woord wordt eenzijdig verkondigd.
De waarheid wordt geweld aange-
daan. Met uw bijdrage kunnen wij
Hollandse en puriteinse oudvaders
weer onder de aandacht brengen.
Voor info: www.svhed.org of bel.
Help ons helpen met een gift op
onderstaand rekeningnummer.

T 0416 - 691788
svhed@kliksafe.nl
Gift: 548.98.79.20

De Vaste Grond

Lesboek voor de
belijdeniscatechisatie
20 lessen over de gereformeerde
geloofsleer.
Door ds. H. Korving
€ 2,50 per stuk

Nieuw:

Voor vereniging en bijbelstudie-
kring:

Uit de schat van Woord
Petrus de apostel van de hoop
Twaalf Bijbelstudies over
1 en 2 Petrus
Met gespreksvragen

Uit de schat van Woord

Brief voor de pelgrims
Twaalf bijbelstudies over de brief
aan de Hebreeën
Met gespreksvragen
Door ds. H. Korving
€ 2,50 per stuk

Te bestellen - liefst per email- bij:

Ds. H. Korving

De Noord 10a

8321 BA Urk

Tel 0527 687781

Email: hkorving@cgk.nl

Colofon

Dit blad is een uitgave van de stichting
Bewaar het Pand te Meerkerk.
Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van
"Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10,
8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C,

2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting

Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 12,50 per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde
Staten en Canada 10 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 (ex. BTW) per mm
met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Te huur op Christelijke camping

4 persoons stacaravan in
Hardenberg.
Tel. 035-5420622.

Postbus 23 3860 AA Nijkerk
www.messiasbelijdendejoden.nl

Voor informatie:

Ds. G. Bouw

Tel.: 0172 - 470040

E-mail: g.bouw@solcon.nl

Steun de evangelieverkondiging door Messiasbelijdende Joden in Israël

Stort uw gift
op rekening 37 78 53 496 (Rabobank)
of 833 07 97 (Postbank)

Wij verzorgen graag een lezing
of diaprojectie op uw gemeentevond
of verenigingsavond